

رابطه مدل پنج عامل بزرگ شخصیت و کمال‌گرایی

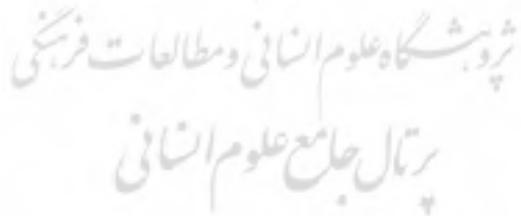
مریم کورش‌نیا*، مرتضی لطیفیان**

چکیده

هدف از این مطالعه، بررسی رابطه پنج عامل بزرگ شخصیت و ابعاد مختلف کمال‌گرایی از دید فراست و همکاران بود. در این مطالعه ۱۹۱ نفر (۱۵۲ دختر و ۳۹ پسر) از دانشجویان کارشناسی دانشکده‌های علوم انسانی دانشگاه شیراز شرکت کردند که با روش نمونه‌گیری خوش‌های تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب شده بودند. شرکت‌کنندگان پرسش‌نامه پنج عامل بزرگ شخصیت و مقیاس کمال‌گرایی چند بعدی فراست را تکمیل کردند. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که ابعاد نگرانی درباره اشتباہات و شک درباره عمل توسط عامل روان‌رنجوری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت به طور مثبت پیش‌بینی می‌شود. بعد از ادراک انتقادات زیاد والدین توسط عامل روان‌رنجوری این مدل به طور مثبت و توسط عامل همسازی آن به طور منفی پیش‌بینی می‌شود. همچنین، بعد تعیین معیارهای شخصی سطح بالا توسط عوامل وظیفه‌مداری و تجربه‌پذیری این مدل به طور مثبت پیش‌بینی می‌شود. علاوه بر این، بعد ترجیح نظام و ترتیب و سازمان‌دهی نیز توسط عامل وظیفه‌مداری به طور مثبت پیش‌بینی می‌شود. در این مطالعه درباره دلالت‌ها و کاربردهای این نتایج بحث شده است.

کلیدواژه‌ها

کمال‌گرایی، پنج عامل بزرگ شخصیت، دانشجویان دانشگاه شیراز.

* نویسنده مسئول: عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت، گروه روان‌شناسی

M-kouroshnia@rose. miau. ac. ir

** دانشیار دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شیراز

تاریخ پذیرش: ۹۰/۷/۲۷

تاریخ دریافت: ۸۹/۲/۲۷

مقدمه

دنه‌هاست که کمال‌گرایی^۱ در نظریه‌های روانشناسی مورد توصیف و ارجاع قرار گرفته و به طور روزافزونی توجه محققان را به خود معطوف کرده است. در ابتدا، فروید به کمال‌گرایی، به عنوان علامت معمول نوروز و سواں، توجه کرد. به عقیده فروید، زمانی که فرامن^۲ سخت‌گیر، فرد را برای پیشرفت و رفتار عالی تحت فشار قرار می‌دهد، میل به کمال‌گرایی در فرد ظاهر می‌شود (فروید، ۱۹۵۹-۱۹۲۶؛ به نقل از هیل^۳ و همکاران، ۱۹۹۷). معمولاً کمال‌گرایی سبکی شخصیتی در نظر گرفته می‌شود که با تلاش فرد برای بی‌عیب بودن، تعیین معیارهای سطح بالا برای خود و تمایل به ارزیابی انتقادانه از رفتار خویش مشخص می‌شود (برنز^۴، ۱۹۸۰؛ فلت و هویت^۵، ۲۰۰۲a؛ فرات^۶ و همکاران، ۱۹۹۰؛ هویت و فلت، b و ۱۹۹۱a). امروزه کمال‌گرایی به عنوان یک صفت شخصیتی چندبعدی توصیف می‌شود که هم ویژگی‌هایی سازگارانه و هم ویژگی‌هایی ناسازگارانه دارد. هاماچک^۷ (۱۹۷۸) کمال‌گرایی را وقتی «بهنجار^۸» می‌داند که فرد از تلاش برای عالی بودن لذت می‌برد و در عین حال، محدودیت‌های خود را می‌شناسد و می‌پذیرد، ولی وقتی که فرد انتظارات غیرواقع‌بینانه‌ای از خود دارد، هرگز از عملکرد خود راضی نمی‌شود و به این ترتیب، از تلاش‌های کمال‌گرایانه خود رنج می‌برد و در این حالت فرد کمال‌گرایی را «روان‌رنجور^۹» می‌داند.

در همین راستا، بلت^{۱۰} (۱۹۹۵) با توجه به شرح زندگی سه فرد کمال‌گرا و تیزهوش^{۱۱}، که بعد از چند تجربه شکست خودکشی کرده‌اند، استدلال می‌کند که ویژگی‌های شخصیتی افراد

-
- 1. perfectionism
  - 2. superego
  - 3. Hill
  - 4. Burns
  - 5. Flett & Hewitt
  - 6. Frost
  - 7. Hamachek
  - 8. normal
  - 9. neurotic
  - 10. Blatt
  - 11. talented

کمال‌گرا می‌تواند هم در پیشرفت‌های مؤلفه‌های آمیز آن‌ها و هم در افسردگی و خودکشی آن‌ها نقشی مهم داشته باشد. پژوهش‌های دیگری نیز بین ویژگی‌های شخصیتی افراد کمال‌گرا و میزان افسردگی و خودکشی در آن‌ها ارتباط دیده‌اند (هویت و فلت، ۱۹۹۰؛ هویت و همکاران، ۱۹۹۲). به طور کلی، حجم ملاحظه‌پذیری از شواهد نشان می‌دهد که کمال‌گرایی در توضیح تفاوت‌های فردی موجود در ناراحتی‌های روانشناسی می‌تواند عاملی مهم به شمار رود (بی‌طرف و همکاران، ۱۳۸۹؛ محمدی و جوکار، ۱۳۸۹؛ بلت، ۱۹۹۵؛ چنگ، ۱۹۹۸؛ ۲۰۰۰؛ چنگ و رند، ۲۰۰۰؛ فلات، و همکاران، ۱۹۸۹؛ فراتو همکاران، ۱۹۹۰؛ هویت، نیوتن، ۱۹۹۷؛ چنگ و رند، ۱۹۹۷؛ شافرون و منسل، ۲۰۰۱). به این دلیل، صفات^۶ و رفتارهای همراه با کمال‌گرایی دلالت‌هایی برای روانشناسان و محققان دارد، کسانی که تفکر کمال‌گرایانه را تشویق می‌کنند. به همین دلیل، برای بررسی کمال‌گرایی از جنبه‌های مختلف به پژوهش‌های بیشتری نیاز است.

در مقایسه با دیگر کارهای انجام شده در زمینه کمال‌گرایی، فرات و همکاران (۱۹۹۰) با معرفی کمال‌گرایی در قالب یک سازه شش بعدی به ارائه تصویری روشن و دقیق از آن و تبیین انواع سازگارانه و ناسازگارانه این سازه کمک شایان توجهی کرده‌اند. مطالعه حاضر بر این سازه شش بعدی تمرکز دارد. ابعاد شش گانه کمال‌گرایی به باور فرات و همکارانش عبارت هستند از «تعیین معیارهای شخصی سطح بالا»^۷، «نگرانی بیش از حد درباره اشتباہ کردن»^۸، «ادرار انتظارات زیاد والدین»^۹، «ادرار انتقادات زیاد والدین»^{۱۰}، «شک و تردید درباره کیفیت عمل»^{۱۱} و «ترجیح نظم و ترتیب و سازماندهی»^{۱۲}.

بعد «تعیین معیارهای سطح بالا» عبارت است از تعیین ملاک‌های بسیار سطح بالا برای

-
1. Chang
  2. Rand
  3. Newton
  4. Callander
  5. Shafran & Mansell
  6. traits
  7. setting high personal standards
  8. excessive concern over making mistakes
  9. perception of high parental expectations
  10. perception of high parental criticism
  11. doubting of the quality of one's actions
  12. a preference for order and organization

خود و دادن اهمیت بیش از حد به آن‌ها در ارزیابی خویشن. بعد «نگرانی درباره اشتباہات» شامل واکنش‌های منفی فرد نسبت به اشتباہات خویش، گرایش او به تعبیر آن‌ها به شکست و تمایل به این باور است که فرد بعد از شکست، احترام دیگران را از دست خواهد داد. بعد «ادراک انتظارات زیاد والدین» تمایل فرد به این باور است که والدین او اهداف بسیار سطح بالایی برای او تعیین کرده‌اند. بعد «ادراک انتقادات زیاد والدین» تمایل فرد به این باور است که والدین او بسیار انتقادکننده هستند. بعد «شک و تردید درباره کیفیت عمل» تمایل به این فکر است که برنامه‌ها در حد رضایت و به طور کامل انجام نشده‌اند. بعد «ترجیح نظم و ترتیب و سازماندهی» تأکید فرد بر اهمیت ترجیح نظم و ترتیب را نشان می‌دهد.

به منظور شناخت هر چه بهتر سازه کمال‌گرایی، پژوهش‌های چندی تلاش کرده‌اند تا صفت‌های شخصیتی مرتبط با کمال‌گرایی توصیف کنند (بشارت، ۱۳۸۴؛ بلت، ۱۹۹۵؛ فلت و همکاران، ۱۹۹۴؛ هویت و فلت، ۱۹۹۱a و b). این در حالی است که امروزه بیشتر پژوهش‌های اجرашده در زمینه‌های شخصیتی از مدل قدرتمند و پرطرفدار پنج عامل بزرگ شخصیت^۱ بهره گرفته‌اند (کوستا و مک کری، ۱۹۹۰؛ ۱۹۹۲a؛ واتسون^۲ و همکاران، ۱۹۹۴). به این دلیل، مطالعه حاضر انجام شد تا رابطه بین عوامل مدل پنج عامل بزرگ شخصیت و ابعاد کمال‌گرایی فراست و همکاران را برای تبیین هر چه بیشتر ماهیت کمال‌گرایی مشخص کند و به این سؤال پاسخ گوید که آیا عوامل مدل پنج عامل بزرگ شخصیت به پیش‌بینی ابعاد کمال‌گرایی فراست و همکاران قادر هستند؟ شایان ذکر است که تا آنجا که دانش محققان این مطالعه اجازه می‌دهد پیش از این مطالعه‌ای در این زمینه انجام نشده است.

مدل پنج عامل بزرگ شخصیت حاصل چندین پژوهش تحلیل عاملی در میان گروه‌های نمونه مختلف با زبان‌ها و فرهنگ‌های گوناگون است (مک کری و کوستا، ۱۹۸۷، واتسون و همکاران، ۱۹۹۴). پنج عامل این مدل عبارتند از روان‌رجسیوری در مقابل ثبات هیجانی^۳،

1. Big Five-Factor model of personality

2. Costa & McCrae

3. Watson

4. neuroticism versus emotion stability

برون‌گرایی در مقابل درون‌گرایی^۱، تجربه‌پذیری در مقابل تجربه‌ناپذیری^۲، همسازی در مقابل هم‌ستیزی^۳ و وظیفه‌مداری در مقابل بی‌جهتی^۴. هر کدام از این پنج عامل از ۶ خردۀ مقیاس یا رویه^۵ با گستره‌ای از ویژگی‌های شخصیتی و رفتاری تشکیل شده‌اند که می‌توانند به روشن شدن ارتباطات همگرا^۶ یا افتراقی^۷ یک سازه شخصیتی دیگر کمک کنند (کوستا و مک کری، ۱۹۹۲a، b). به طور مثال، روان‌نじوری شامل اضطراب^۸، پرخاشجویی^۹، افسردگی^{۱۰}، شرم و خجالت^{۱۱}، تکانشوری^{۱۲} و آسیب‌پذیری و ضعف^{۱۳} در مقابله با فشار روانی است. به نظر می‌رسد رویه‌های اضطراب، ضعف در مقابله با فشار روانی، افسردگی و شرم و خجالت که از ویژگی‌های آن‌ها ترس از ارزیابی منفی دیگران و گرایش به دریافت تأیید اجتماعی است، با بعضی از ابعاد کمال‌گرایی فراتست و همکاران (۱۹۹۰) یعنی، «نگرانی بیش از حد درباره اشتباه کردن»، «شک و تردید درباره کیفیت عمل»، «ادران انتظارات زیاد والدین» و «ادران انتقادات زیاد والدین» مرتبط هستند. در این زمینه، پژوهش‌های پیشین از یک طرف، بین روان‌نじوری و کمال‌گرایی خویشن‌مدار^{۱۴} (بشارت، ۱۳۸۴؛ فلت و همکاران، ۱۹۸۹؛ هیل و همکاران، ۱۹۹۷؛ هویت و همکاران، ۱۹۹۱) و از طرف دیگر، بین روان‌نじوری و کمال‌گرایی جامعه‌مدار^{۱۵} (هویت و همکاران، ۱۹۹۱؛ هیل و همکاران، ۱۹۹۷) روابط معناداری را گزارش کرده‌اند. کمال‌گرایی خویشن‌مدار عبارت است از گرایش به تعیین معیارهای

-
1. extraversion versus Introversion
  2. openness to experience versus closed to experience
  3. agreeableness versus antagonism
  4. conscientiousness versus lack of direction
  5. facet
  6. convergent
  7. discriminant
  8. anxiety
  9. angry hostility
  10. depression
  11. self-consciousness
  12. impulsiveness
  13. vulnerability
  14. self-oriented perfectionism
  15. socially – prescribed perfectionism

غیرواقع‌بینانه برای خود و خودبررسی^۱ زیاد با تمرکز بر نقص‌ها و شکست‌ها. کمال‌گرایی جامعه‌مدار به معنای نیاز به برآورده کردن معیارها و انتظارات افراد بالهمیت برای شخص به منظور به دست آوردن تأیید آن‌ها است. مطالعه هیل و همکاران (۱۹۹۷) نشان داده است که در بین رویه‌های عامل روان‌نگوری به طور معین رویه‌های پرخاشجویی به طور مثبت و ضعف در مقابله با فشار روانی به طور منفی پیش‌بینی کننده‌های معنادار کمال‌گرایی خویشتن‌مدار و رویه افسردگی پیش‌بینی کننده معنادار کمال‌گرایی جامعه‌مدار است. رویه افسردگی در برگیرنده احساس گناه، غمگینی، نالمیدی، سرخوردگی، تنها‌یی و افکار منفی درباره آینده است. در همین ارتباط مطالعه اکابر^۲ و همکاران (۲۰۰۴) نشان داده است که نالمیدی با کمال‌گرایی خویشتن‌مدار به طور منفی و با کمال‌گرایی جامعه‌مدار به طور مثبت ارتباط دارد. همچنین افکار مثبت درباره آینده با کمال‌گرایی خویشتن‌مدار به طور مثبت و افکار منفی درباره آینده با کمال‌گرایی جامعه‌مدار به طور مثبت رابطه دارد.

مطالعه هویت و فلت (۱۹۹۱a) در آزمودنی‌های افسرده نیز نشان داده است که افسردگی با کمال‌گرایی خویشتن‌مدار ارتباط کم و با کمال‌گرایی جامعه‌مدار به شدت ارتباط دارد. همچنین مشخص شده است که کمال‌گرایی جامعه‌مدار پیش‌بینی کننده امکان بالقوه خودکشی است (هویت و همکاران، ۱۹۹۲). کمال‌گرایی جامعه‌مدار همچنین با اختلالات عاطفی مختلف همچون اضطراب (هویت و فلت، b و ۱۹۹۱a)، علائم چند اختلال شخصیت (هویت و فلت، ۱۹۹۱b؛ هویت و همکاران، ۱۹۹۲)، شکایت‌های جسمانی مختلف، سرزنش خود، ترس از ارزیابی منفی، عصبانیت و علائم بالینی دیگر (هویت و فلت، ۱۹۹۱b) ارتباط دارد.

بلت (۱۹۹۵) در مروری بر رابطه بین افسردگی و کمال‌گرایی، ترکیبی از کمال‌گرایی خویشتن‌مدار زیاد و کمال‌گرایی جامعه‌مدار زیاد را به عنوان کمال‌گرایی «روان‌نگور» توصیف می‌کند و این نوع کمال‌گرایی را با دامنه وسیعی از اختلالات روان‌شناسی مرتبط می‌داند. کمال‌گرایی روان‌نگور به صورت نیاز به اجتناب از شکست، احساس نارضایتی از عملکرد خویشتن حتی زمانی که از عملکرد دیگران برتر است، احساس حقارت شدید و نیاز ارضانشدنی به تأیید و پذیرش دیگران مشخص می‌شود که حاصل آن احساس درماندگی

1. self-scrutiny

2. O'Conner

مزمن و امکان بالقوه زیاد خودکشی است (بلت، ۱۹۹۵).

حاصل تحلیل عامل گویی‌های مقیاس کمال‌گرایی چند بعدی فراتست و همکاران (۱۹۹۰) و مقیاس کمال‌گرایی چند بعدی هویت و فلت (۱۹۹۱) فراتست و همکاران (۱۹۹۳) دو عامل عمدۀ «نگرانی‌های ارزیابانه ناسازگار^۱» و «تلاش مثبت برای پیشرفت^۲» بوده است. به نظر می‌رسد در مقیاس کمال‌گرایی چند بعدی فراتست و همکاران بعد «نگرانی درباره اشتباهات»، مشخصه اصلی نگرانی‌های ارزیابانه ناسازگار است. گرچه این عامل همچنین به میزان کمتری ابعاد «شک درباره عمل»، «انتظارات زیاد والدین» و «انتقادات زیاد والدین» را نیز منعکس می‌کند (دانکلی^۳ و همکاران، ۲۰۰۶؛ فراتست و دی بارتولو^۴، ۲۰۰۲). عامل «تلاش مثبت برای پیشرفت» جنبه سازگارانه دارد و شامل تلاش دقیق و پرزمخت، معیارهای شخصی سطح بالا و نیاز به سازماندهی عالی است. این دو عامل عمدۀ در پژوهش‌های بعدی بسته به مقیاس مورد استفاده عناوین دیگری را کسب کرده‌اند. به طور مثال، بلنک اشتاین و دانکلی (۲۰۰۲) برای عامل «تلاش مثبت برای پیشرفت» عنوان «معیارهای شخصی» را انتخاب کرده‌اند. دی بارتولو و همکاران (۲۰۰۸) دریافته‌اند بعد «نگرانی‌های ارزیابانه ناسازگار» با آسیب‌شناسی روانی به طور مثبت و با سلامت^۵ به طور منفی ارتباط دارد و بعد «معیارهای شخصی» با آسیب‌شناسی روانی رابطه منفی و با سلامت رابطه مثبت دارد. هریس^۶ و همکاران (۲۰۰۸) نیز بین کمال‌گرایی ناسازگارانه و علائم افسردگی رابطه‌ای مثبت را گزارش کرده‌اند. مطالعات انجام شده در زمینه بررسی جنبه‌های سازگارانه و ناسازگارانه کمال‌گرایی (چنگ، ۲۰۰۶؛ دانکلی و همکاران، ۱۹۹۷؛ دانکلی و همکاران، ۲۰۰۶؛ دانکلی و کایپاریسیس^۷، ۲۰۰۸؛ کنث^۸، ۲۰۰۷؛ زورف، ۱۹۹۴) همگی حاکی از رابطه مثبت بین عامل روان‌نحوی مدل پنج عامل بزرگ شخصیت و جنبه‌های ناسازگارانه کمال‌گرایی هستند. پژوهش‌های دیگر نشان داده‌اند

-
1. maladaptive evaluative concerns
  2. positive achievement striving
  3. Dunkley
  4. DiBartolo
  5. well-being
  6. Harris
  7. Kyparissis
  8. Kenneth

بعد «نگرانی درباره اشتباهات» در جوامع غیربالینی با مقیاس‌های آسیب‌شناسی روانی (فراست و دی بارتولو، ۲۰۰۲) و در جوامع بالینی با اختلالات اضطرابی، افسردگی و اختلالات خوردن (باردونه-کونه^۱ و همکاران، ۲۰۰۷؛ فراست و دی بارتولو، ۲۰۰۲) ارتباط دارد.

در مجموع، با توجه به ادبیات و پژوهش‌های پیشین فرضیه اول پژوهش حاضر به این صورت شکل گرفت که عامل روان‌نجری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت ابعاد «نگرانی بیش از حد درباره اشتباه کردن»، «شک و تردید درباره کیفیت عمل»، «ادراک انتظارات زیاد والدین» و «ادراک انتقادات زیاد والدین» را به طور مثبت پیش‌بینی می‌کند.

پیش از این گفته شد که حاصل تحلیل عامل گویه‌های مقیاس کمال‌گرایی چند بعدی فراست و همکاران (۱۹۹۰) دو عامل عمده «نگرانی‌های ارزیابانه ناسازگار» و «تلash مثبت برای پیشرفت» (فراست و همکاران، ۱۹۹۳) بوده است. همچنین، گفته شد به نظر می‌رسد عامل «تلash مثبت برای پیشرفت» که مطابق با کمال‌گرایی از نوع معیارهای شخصی (بلنک اشتاین و دانکلی، ۲۰۰۲) است، جنبه سازگارانه دارد. این عامل شامل تلاش دقیق و پرزمت، معیارهای شخصی سطح بالا و نیاز به سازماندهی عالی است. به نظر می‌رسد این ویژگی‌ها شبیه به ویژگی‌های عامل وظیفه‌مداری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت با رویه‌های احساس کفایت^۲، نظم و ترتیب^۳، وظیفه‌شناسی^۴، تلاش برای پیشرفت^۵، خویشتنداری^۶ و طمأنی^۷ است. به این دلیل، انتظار می‌رود عامل وظیفه‌مداری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت بعضی از ابعاد کمال‌گرایی فراست و همکاران (۱۹۹۰) را پیش‌بینی کند که شبیه به رویه‌های عامل وظیفه‌مداری است؛ در همین رابطه، مطالعه کنث (۲۰۰۷) حاکی از آن بوده است که بین ابعاد «معیارهای شخصی سطح بالا» و «ترجیح نظم و ترتیب و سازماندهی» و «وظیفه‌مداری ارتباط وجود دارد. پژوهش‌های دیگر نیز نشان داده‌اند نوع سازگارانه کمال‌گرایی (چنگ، ۲۰۰۶؛ دانکلی و همکاران، ۱۹۹۷؛ دانکلی و همکاران، ۲۰۰۶؛ زورف، ۱۹۹۴) با وظیفه‌مداری

1. Bardone-Cone

2. competence

3. order

4. dutifulness

5. achievement striving

6. self-discipline

7. deliberation

ارتباط دارد. این در حالی است که در پژوهش‌های پیشین نوع ناسازگارانه کمال‌گرایی یا با وظیفه‌مداری ارتباطی نداشته یا با آن ارتباط منفی نشان داده است (دانکلی و همکاران، ۱۹۹۷؛^۱ دانکلی و همکاران، ۲۰۰۶؛^۲ زورف، ۱۹۹۴). همچنین معیارهای سطح بالای تعیین شده برای خود (هویت و فلت، ۱۹۹۱b) و سطوح بالای توانایی مقابله عملی با مشکلات نیز با وظیفه‌مداری ارتباط داشته‌اند (فلت و همکاران، ۱۹۹۴).

مطالعه هیل و همکاران (۱۹۹۷) نیز نشان داده است عامل وظیفه‌مداری به شدت پیش‌بینی کننده معنادار کمال‌گرایی خویشن‌مدار است، ولی با کمال‌گرایی جامعه‌مدار ارتباطی ندارد. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد در بین رویه‌های عامل وظیفه‌مداری به طور معین رویه‌های وظیفه‌شناسی و تلاش برای پیشرفت پیش‌بینی کننده‌های معنادار کمال‌گرایی خویشن‌مدار هستند. پژوهش دیگری نیز نشان داده است که کمال‌گرایی خویشن‌مدار با تلاش سازنده و چاره‌جو و خوش فکر بودن ارتباط دارد (فلت و همکاران، ۱۹۹۱).

در مجموع، مباحث نظری و پژوهش‌های پیشین فرضیه دوم پژوهش حاضر را این‌گونه مطرح می‌کند که عامل وظیفه‌مداری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت ابعاد «تعیین معیارهای شخصی سطح بالا» و «ترجیح نظم و ترتیب و سازماندهی» را به طور مثبت پیش‌بینی می‌کند.

عامل بعدی مدل پنج عامل بزرگ شخصیت عامل برون‌گرایی است. این عامل شامل رویه‌های گرمی^۳، گروه‌گرایی^۴، پرجرأتی^۵، فعالی^۶، هیجان‌خواهی^۷ و گرایش به هیجانات مثبت^۸ است (کوستا و مک کری، ۱۹۹۲b). بعضی از پژوهش‌های پیشین بین این ویژگی‌ها و کمال‌گرایی ارتباطی نیافته‌اند (هیل و همکاران، ۱۹۹۷؛^۹ کنت، ۲۰۰۷) و بعضی دیگر نشان داده‌اند نوع ناسازگارانه کمال‌گرایی با برون‌گرایی به طور منفی ارتباط دارد (دانکلی و همکاران، ۱۹۹۷؛^{۱۰} دانکلی و همکاران، ۲۰۰۶؛^{۱۱} دانکلی و کایپاریسیس، ۲۰۰۸؛^{۱۲} زورف، ۱۹۹۴). البته، روش است که این پژوهش‌ها از ابزارهای اندازه‌گیری متفاوتی استفاده کرده‌اند و هیچ یک از مقیاس کمال‌گرایی چندبعدی فراتست (فراست و همکاران، ۱۹۹۰) استفاده نکرده‌اند. به این دلیل، در

-
1. warmth
  2. gregariousness
  3. assertiveness
  4. activity
  5. excitement-seeking
  6. positive emotions

این مورد بدون اینکه بتوان نتیجه‌گیری کرد این سؤال به جای خود باقی می‌ماند که آیا عامل برون‌گرایی مدل پنج عامل بزرگ شخصیت ابعاد کمال‌گرایی فراست و همکاران را پیش‌بینی می‌کند یا خیر؟

عامل دیگر مدل پنج عامل بزرگ شخصیت تجربه پذیری است. این عامل پذیرا بودن نسبت به تخیل^۱، زیبایی‌شناسی^۲، احساسات^۳، اعمال^۴، ایده‌ها^۵ و ارزش‌ها^۶ را شامل است. انتظار می‌رود افراد کمال‌گرا تجربیات آشنازی را که قبلاً تلاش آن‌ها در آن موارد نتیجه‌بخش بوده است، به تجربیات جدیدی ترجیح دهند که همراه با فقدان اطمینان هستند، و کمتر پذیرای ایده‌ها، اعمال و ارزش‌های جدید باشند. به همین دلیل، پیش‌بینی می‌شود عامل تجربه‌پذیری با بعد «ترجیح نظم و ترتیب و سازماندهی» ارتباط منفی داشته باشد. این در حالی است که به نظر می‌رسد کنجدکاوی و علائق وسیع و غیرمتعارف افراد تجربه‌پذیر باعث می‌شود آن‌ها اهدافی فراتر از سطح معمول برای خود قرار دهند. لذا، این فرضیه مطرح می‌شود که عامل تجربه‌پذیری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت، بعد «ترجیح نظم و ترتیب و سازماندهی» را به طور منفی و بعد «تعیین معیارهای شخصی سطح بالا» را به طور مثبت پیش‌بینی می‌کند. گرچه، پژوهش‌های قبلی در این زمینه، در حالی که از ابزارهای دیگری برای سنجش کمال‌گرایی استفاده کرده‌اند، رابطه‌ای را بین عامل تجربه‌پذیری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت و انواع کمال‌گرایی یا ابعاد آن گزارش نکرده‌اند (دانکلی و همکاران، ۲۰۰۶؛ دانکلی و کاپاریسیس، ۲۰۰۸؛ کنث، ۲۰۰۷).

آخرین عامل مدل پنج عامل بزرگ شخصیت یعنی عامل همسازی سازه‌ای بین فردی است که رویه‌های اعتماد^۷، روراستی^۸، نوع دوستی^۹، پذیرش^{۱۰}، تواضع^{۱۱} و نرم‌خوبی^{۱۲} نسبت به

-
1. fantasy
  2. aesthetics
  3. feeling
  4. actions
  5. ideas
  6. values
  7. trust
  8. straightforwardness
  9. altruism
  10. compliance
  11. modesty
  12. tender-mindedness

دیگران را شامل است. درباره رابطه بین عامل همسازی و کمال‌گرایی نیز پژوهش‌های مختلف، در حالی که از ابزارهای متفاوتی به جز مقیاس کمال‌گرایی چند بعدی فرات (فرات و همکاران، ۱۹۹۰) استفاده کرده‌اند، نتایج متفاوتی را نشان داده‌اند. مطالعه هیل و همکاران (۱۹۹۷) نشان داده است عامل همسازی پیش‌بینی کننده کمال‌گرایی جامعه‌مدار است و به طور معین رویه‌های پذیرش و تواضع آن پیش‌بینی کننده‌های منفی کمال‌گرایی جامعه‌مدار هستند (هیل و همکاران، ۱۹۹۷). پژوهش‌های دیگر نیز نشان داده‌اند نوع ناسازگارانه کمال‌گرایی با همسازی به طور منفی در ارتباط است (دانکلی و همکاران، ۱۹۹۷؛ دانکلی و همکاران، ۲۰۰۶؛ دانکلی و کاپاریسیس، ۲۰۰۸؛ زورف، ۱۹۹۴). این در حالی است که مطالعات دیگر بین عامل همسازی و کمال‌گرایی ارتباطی نیافرته‌اند (دانکلی و کاپاریسیس، ۲۰۰۸؛ کنت، ۲۰۰۷). به این ترتیب، این سؤال نیز باقی می‌ماند که آیا عامل همسازی مدل پنج عامل بزرگ شخصیت ابعاد کمال‌گرایی فرات و همکاران را پیش‌بینی می‌کند یا خیر؟

فرضیه‌های پژوهش

بر مبنای مروری که بر ادبیات پیشین انجام شد، فرضیه‌های زیر مطرح می‌شوند:

فرضیه اول پژوهش حاضر بیان می‌کند که عامل روان‌رنجوری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت ابعاد «نگرانی بیش از حد درباره اشتباه کردن»، «شک و تردید درباره کیفیت عمل»، «ادران انتظارات زیاد والدین» و «ادران انتقادات زیاد والدین» را به طور مثبت پیش‌بینی می‌کند.

فرضیه دوم مطرح می‌کند که عامل وظیفه‌مداری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت ابعاد «تعیین معیارهای شخصی سطح بالا» و «ترجیح نظم و ترتیب و سازماندهی» را به طور مثبت پیش‌بینی می‌کند.

فرضیه سوم بیان می‌کند که عامل تجربه‌پذیری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت بعد «ترجیح نظم و ترتیب و سازماندهی» را به طور منفی و بعد «تعیین معیارهای شخصی سطح بالا» را به طور مثبت پیش‌بینی می‌کند.

درباره عوامل برون‌گرایی و سازواری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت بدون اینکه بتوان از ادبیات پیشین فرضیه‌ای را نتیجه‌گیری کرد، این سؤال باقی می‌ماند که آیا عامل برون‌گرایی و عامل سازواری، ابعاد کمال‌گرایی فرات را پیش‌بینی می‌کنند؟

روش پژوهش

روش پژوهش در این پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش را دانشجویان کارشناسی دانشکده‌های علوم انسانی دانشگاه شیراز تشکیل دادند. با استفاده از روش نمونه‌گیری خوش‌آی تصادفی چند مرحله‌ای که واحد نمونه‌گیری در آن در مرحله اول دانشکده، در مرحله دوم گروه درسی و در مرحله بعد کلاس درس بود، از بین این دانشجویان ۱۹۱ نفر (۱۵۲ دختر و ۳۹ پسر) انتخاب شدند و به عنوان افراد تشکیل‌دهنده گروه نمونه در پژوهش شرکت داده شدند. میانگین سنی و انحراف معیار سنی شرکت‌کنندگان در پژوهش به ترتیب برابر با ۲۰/۷۱ و ۱/۷۲ سال بود. از آنجا که در تحلیل‌های رگرسیون چند متغیری، تعداد مقبول شرکت‌کنندگان بین ۵ تا ۴۰ برابر تعداد متغیرهای پیش‌بین در نظر گرفته می‌شود (بریس و همکاران، ۲۰۰۳)، در جریان نمونه‌گیری پیش‌بینی شد با انتخاب تصادفی ۷ گروه درسی و سپس، ۱ کلاس درس از هر یک از این گروه‌ها، گروه نمونه از حجم مناسب برخوردار شود. گروه‌های درسی انتخاب شده روان‌شناسی بالینی، کتابداری، مدیریت آموزشی، تاریخ، اقتصاد نظری، حقوق و مدیریت بازرگانی بودند.

ابزار اندازه‌گیری

در این پژوهش برای اندازه‌گیری متغیرهای مورد نظر از پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت (گلدبُرگ^۱، ۱۹۹۹) و مقیاس کمال‌گرایی چندبعدی فرات^۲ (فراست و همکاران، ۱۹۹۰) استفاده شد. به دلیل در دسترس نبودن نسخه فارسی این ابزارها، آن‌ها از متن اصلی به فارسی ترجمه و سپس، توسط یک متخصص زبان انگلیسی از فارسی به انگلیسی برگردانده شدند. در مرحله بعد، گویه‌های ابزار انگلیسی و گویه‌های ابزاری که از فارسی به انگلیسی برگردانده شده بود، با یکدیگر مقایسه و گویه‌های نامنطبق اصلاح شدند.

---

1. Goldberg

2. Frost Multidimensional Perfectionism Scale (FMPS)

الف) پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت گلدبُرگ

به منظور اندازه‌گیری پنج عامل بزرگ شخصیت از پرسشنامه شخصیتی ۵۰ گویه‌ای گلدبُرگ (۱۹۹۹) استفاده شد. در این پرسشنامه خودسنجی برای ارزیابی هر یک از پنج عامل بزرگ شخصیت ۱۰ گویه مثبت و منفی وجود دارد که میزان موافقت یا فقدان موافقت پاسخ‌دهنده را با خود در دامنه‌ای ۵ درجه‌ای می‌سنجد.

روایی^۱ و پایایی^۲ این پرسشنامه در پژوهش حاضر بررسی شد. به منظور تعیین روایی این پرسشنامه از روش تحلیل عامل استفاده شد. در این تحلیل همبستگی بین گویه‌های پرسشنامه، مورد تحلیل مؤلفه‌های اصلی^۳ قرار گرفت که هدف از آن تعیین ساختار عاملی^۴ موجود در پرسشنامه بود. اندازه ضریب کیزر - مایر - الکین^۵ برابر با ۷۴٪ بود که حاکم از کفایت نمونه‌گیری محتوای ماتریس همبستگی اطلاعات است. ضریب آزمون کرویت بارتلت^۶ (شاخص کفایت ماتریس همبستگی) نیز برابر با ۹۵۹/۳۳۰۲ و در سطح $P < 0.0005$ معنادار بود.

بر اساس نمودار اسکری^۷ و درصد واریانس مورد محاسبه توسط عوامل، پنج عامل استخراج شد. با توجه به شب نمودار اسکری، پنج عاملی که در شب تند نمودار آشکار شدند، به عنوان عوامل اصلی قلمداد شدند و عواملی پذیرفته نشدند که به صورت موازی در دامنه خط شب قرار داشتند. ارزش ویژه^۸ این پنج عامل به ترتیب برابر با ۶۴٪، ۶۸٪، ۴۳٪، ۳۶٪ و ۲۸٪ بود. عوامل به ترتیب، ۷۴٪، ۹۲٪، ۹۲٪، ۸۵٪ و ۱۳٪ درصد و در مجموع، پنج عامل ۵۷٪ درصد واریانس پرسشنامه را تبیین کردند. سپس عوامل استخراجی به شیوه چرخش متعامد^۹ واریماکس^{۱۰} مورد چرخش قرار گرفتند و بارگذاری‌های عاملی ۳۰٪ و بیش

1. validity

2. reliability

3. component principle

4. factor structure

5. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)

6. Bartlett's Test of Sphericity

7. scree Plot

8. eigenvalue

9. orthogonal

10. Varimax

از آن در نظر گرفته شدند. تحلیل عوامل داده‌ها پس از هشت چرخش به بهترین ساختار عاملی خود دست یافت. با استفاده از ماتریس بار عاملی^۱ گویه‌ها، بار عاملی هر گویه در پنج عامل استخراجی مقایسه شد و هر کدام از گویه‌ها زیر مجموعه عاملی قرار گرفتند که در آن دارای بیشترین بار عاملی بودند. گویه‌های ۳۶ و ۴۱ با توجه به بار عاملی نامناسب حذف و از تحلیل کنار گذاشته شدند. نتایج تحلیل عاملی در جدول ۱ آمده است.

برای تعیین پایایی پرسش‌نامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. ضرایب آلفای کرونباخ برای عوامل روان‌رنجوری، وظیفه‌مداری، بروون‌گرایی، تجربه‌پذیری و همسازی به ترتیب برابر با ۰/۸۵، ۰/۸۲، ۰/۷۸، ۰/۷۸ و ۰/۸۵ بودند.

در مجموع، تحلیل داده‌ها حاکی از روایی و پایایی مناسب پرسش‌نامه پنج عامل بزرگ شخصیت گلدبرگ بود.

ب) مقیاس کمال‌گرایی چند بعدی فرات

به منظور اندازه‌گیری ابعاد کمال‌گرایی، از مقیاس کمال‌گرایی چندبعدی فرات (فرات و همکاران، ۱۹۹۰) استفاده شد. این مقیاس یک پرسشنامه خودسنجی است که از میزان موافقت یا فقدان موافقت پاسخ‌دهنده، با ۳۵ گویه در دامنه‌ای ۵ درجه‌ای، سؤال می‌کند.

در پژوهش حاضر به منظور تعیین روایی این مقیاس یک بار دیگر از روش تحلیل عامل استفاده شد. همبستگی بین گویه‌ها، مورد تحلیل مؤلفه‌های اصلی قرار گرفت. اندازه ضریب کیزر - مایر - آلکین برابر با ۰/۷۵ و ضریب آزمون کرویت بارتلت نیز برابر با ۲۴۵۸/۲۳۷ و در سطح $P < 0.0005$ معنادار بود. بر اساس نمودار اسکری و درصد واریانس مورد محاسبه توسط عوامل، شش عامل استخراج شد. با توجه به شبیه نمودار اسکری شش عاملی که در شبیه تند نمودار آشکار شدند، به عنوان عوامل اصلی قلمداد شدند. ارزش ویژه این شش عامل به ترتیب برابر با ۰/۷۷، ۰/۸۹، ۰/۸۸، ۰/۵۴ و ۰/۴۶ بود. عوامل به ترتیب، ۱۶/۴۸، ۱۶/۳۹، ۸/۲۴، ۰/۴۰، ۰/۴۶ و ۰/۴۱ درصد و در مجموع، شش عامل ۵۳/۴۳ درصد واریانس مقیاس را تبیین کردند. سپس عوامل استخراجی به شیوه چرخش متعامد واریماکس مورد چرخش قرار گرفتند. تحلیل عوامل داده‌ها پس از هفت چرخش به بهترین ساختار عاملی

1. factor loading

خود دست یافت. هر کدام از گویه‌ها زیر مجموعه عاملی قرار گرفتند که در آن دارای بیشترین بار عاملی بودند. گویه ۳ با توجه به بار عاملی کم حذف و از تحلیل کنار گذاشته شد. نتایج تحلیل عاملی در جدول ۲ آمده است.

جدول ۱: نتایج تحلیل عامل پرسش‌نامه پنج عامل بزرگ شخصیت گلدنبرگ

عامل ۵ تجربه‌پذیری بار عاملی		عامل ۴ وظیفه‌مداری بار عاملی		عامل ۳ برون گرایی بار عاملی		عامل ۲ روان‌رنجوری بار عاملی		عامل ۱ همسازی بار عاملی	
گویه		گویه		گویه		گویه		گویه	
۰/۶۶	۳۵	۰/۶۶	۴۳	۰/۷۷	۶	۰/۷۶	۲۴	۰/۸۱	۲
۰/۶۵	۴۰	۰/۶۰	۳۳	۰/۷۰	۱۱	۰/۷۵	۲۹	۰/۷۷	۲۲
۰/۶۴	۱۵	۰/۵۹	۱۸	۰/۶۹	۲۶	۰/۷۴	۴۴	۰/۷۳	۲۲
۰/۶۰	۵۰	۰/۵۹	۲۳	۰/۶۶	۳۱	۰/۷۳	۴	۰/۷۱	۷
۰/۵۹	۳۰	۰/۵۷	۴۸	۰/۶۲	۲۱	۰/۶۸	۱۴	۰/۶۵	۱۲
۰/۵۷	۲۵	۰/۵۱	۳۸	۰/۵۰	۴۶	۰/۶۲	۱۹	۰/۵۷	۴۲
۰/۵۵	۱۰	۰/۵۰	۴۵	۰/۴۷	۳	۰/۶۱	۹	۰/۴۴	۲۷
۰/۵۱	۲۰	۰/۴۸	۸	۰/۴۳	۱	۰/۵۳	۴۹	۰/۳۸	۱۷
۰/۳۶	۵	۰/۴۸	۲۸	۰/۴۱	۴۷	۰/۵۲	۳۹	۰/۳۱	۲۷
		۰/۴۶	۱۳	۰/۳۲	۱۶	۰/۴۲	۳۴		

جدول ۲: نتایج تحلیل عامل مقیاس کمال‌گرایی چندبعدی فرات

عامل ۶ شک درباره کیفیت عمل		عامل ۵ ادراک انتقادات زیاد والدین		عامل ۴ ادراک انتظارات زیاد والدین		عامل ۳ تعیین معیارهای سطح بالا		عامل ۲ نگرانی درباره اشتباهات		عامل ۱ ترجیح سازماندهی	
نام	٪	نام	٪	نام	٪	نام	٪	نام	٪	نام	٪
۰/۷۸	۳۲	۰/۷۰	۳۵	۰/۸۱	۲۰	۰/۷۵	۱۲	۰/۷۸	۱۳	۰/۸۷	۲۹
۰/۷۱	۳۳	۰/۶۶	۲۲	۰/۷۹	۱۱	۰/۶۹	۲۴	۰/۷۶	۱۴	۰/۸۷	۸
۰/۳۵	۲۸	۰/۵۴	۲۵	۰/۷۴	۲۶	۰/۶۶	۳۰	۰/۷۶	۹	۰/۸۶	۲۷
۰/۳۳	۱۷	۰/۴۱	۵	۰/۵۰	۱	۰/۵۹	۱۹	۰/۷۰	۱۰	۰/۸۲	۲
		۰/۳۱	۱۵	۰/۲۷	۴	۰/۴۷	۱۸	۰/۸۱	۳۱		
		۰/۴۵	۶	۰/۵۲	۲۳	۰/۸۰	۷				
		۰/۳۹	۱۶	۰/۴۰	۳۴	۰/۳۹	۲۱				

برای تعیین پایایی پرسش‌نامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. ضرایب آلفای کرونباخ برای عوامل «معیارهای شخصی سطح بالا»، «ترجیح نظم و ترتیب و سازماندهی»، «نگرانی بیش از حد درباره اشتباه کردن»، «ادراک انتظارات زیاد والدین»، «ادراک انتقادات زیاد والدین» و «شک و تردید درباره کیفیت عمل» به ترتیب برابر با ۰/۷۳، ۰/۹۲، ۰/۸۵، ۰/۵۷، ۰/۵۴ و ۰/۵۲ بودند. ضریب آلفای کرونباخ کل مقیاس کمال‌گرایی نیز برابر ۰/۸۰ بود.

در مجموع، تحلیل داده‌های به دست آمده از مقیاس کمال‌گرایی چندبعدی فرات حاکی از روایی و پایایی مطلوب این مقیاس بود.

یافته‌های پژوهش

در این بخش ابتدا یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش و سپس، نتایج تحلیل‌هایی مطرح می‌شود که به منظور بررسی فرضیه‌های پژوهش انجام شده‌اند. اطلاعات توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار عوامل مدل پنج عامل بزرگ شخصیت و ابعاد کمال‌گرایی فرات و همکاران (۱۹۹۰) در جدول ۳ آمده است.

جدول ۳: میانگین و انحراف معیار متغیرها

متغیر	شاخص	عوامل مدل پنج عامل بزرگ شخصیت										ابعاد کمال گرایی فرات و همکاران
		نگرانی درباره اشتیاهات	زیاده دلین	زیاده انتقادات	زیاده ایجاد							
میانگین	۱۹/۳۷	۲۳/۱۸	۲۵/۴۸	۱۷/۲۸	۱۲/۳۸	۳/۶۲	۶/۸۳	۱/۸۵	۴/۷۹	۵/۷۴	۷/۰۸	میانگین
انحراف معیار	۷/۰۸	۵/۸۷	۴/۸۴	۴/۸۲	۴/۸۱	۲/۳۵	۳/۱۱	۴/۷۹	۴/۸۱	۷/۲۱	۴/۴۷	۲/۳۵

به منظور بررسی امکان پیش‌بینی ابعاد کمال گرایی فرات و همکاران توسط هر یک از

عوامل مدل پنج عامل بزرگ شخصیت از تحلیل رگرسیون چندگانه به روش قدم به قدم^۱

استفاده شد. جداول ۴ نتایج حاصل از این روش را نشان می‌دهند.

جدول ۴ : نتایج رگرسیون چندگانه عوامل مدل پنج عامل بزرگ شخصیت بر ابعاد کمال گرایی فرات و همکاران

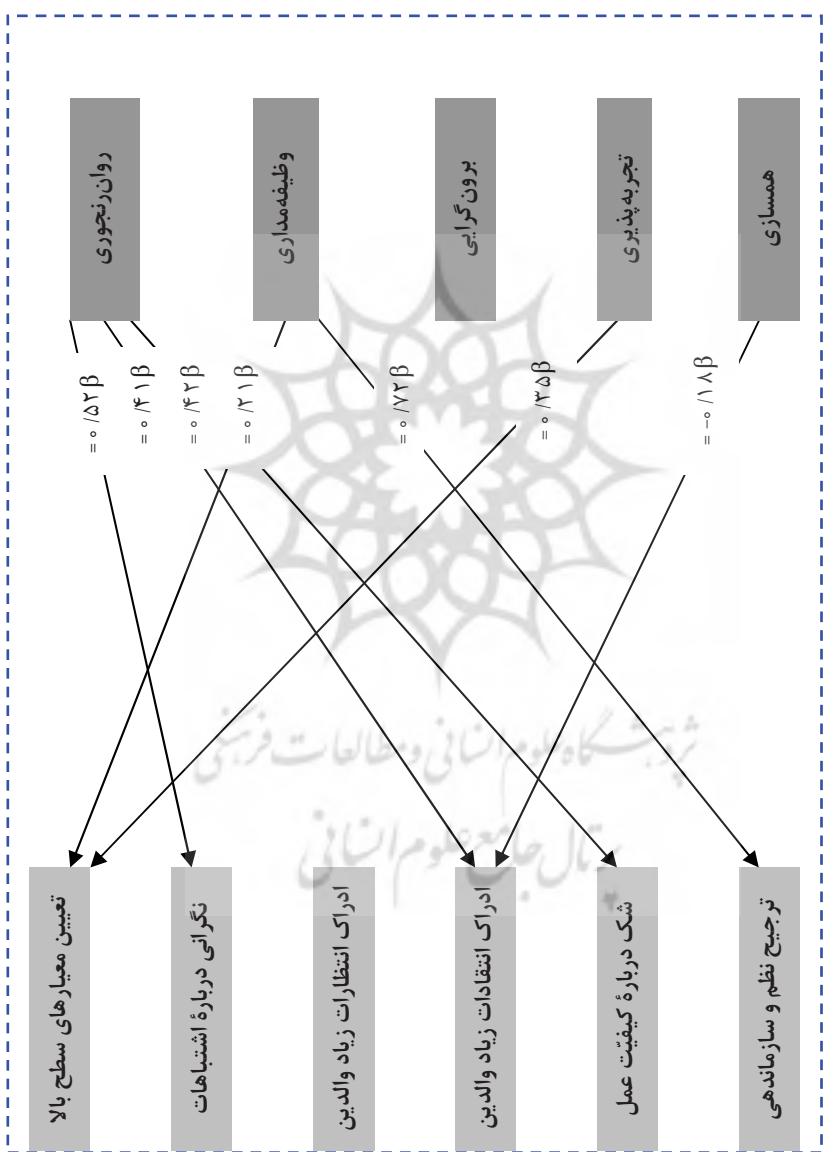
متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	ضریب غیر استاندارد رگرسیون (B)	ضریب استاندارد رگرسیون (Beta)	سطح معناداری (P)	مقدار F	R ² تعدیل شده	R ²	R	متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	ضریب غیر استاندارد رگرسیون (B)	ضریب استاندارد رگرسیون (Beta)	سطح معناداری (P)	مقدار t	
تعیین معیارهای شخصی	وظیفه‌مداری تجربه‌پذیری	۰/۱۹	۰/۲۱	۰/۰۵	۱۵/۳۹	۰/۱۹	۰/۲۱	۰/۴۶	نگرانی درباره اشتیاهات	روان‌زنگوری	۰/۵۲	۰/۵۲	۰/۰۰۰۵	۰/۰۵	۲/۴۱
نگرانی درباره اشتیاهات	روان‌زنگوری	۰/۳۳	۰/۵۰	۰/۰۰۰۵	۴۴/۷۸	۰/۲۶	۰/۲۷	۰/۵۲	ادراک انتقادات	روان‌زنگوری	۰/۱۳	۰/۴۱	۰/۰۰۰۵	۰/۲۳	۰/۸۴
ادراک انتقادات	روان‌زنگوری همسازی زیاده دلین	-۰/۰۹	-۰/۱۸	-۰/۱۱	۱۸/۹۷	۰/۲۳	۰/۲۴	۰/۴۹	شک درباره کیمیت عمل	روان‌زنگوری	۰/۱۸	۰/۴۲	۰/۰۰۰۵	۰/۰۷	۰/۴۲
شک درباره کیمیت عمل	ترجیح نظام و سازماندهی	۰/۶۵	۰/۷۲	۰/۰۰۰۵	۱۲۹/۳۶	۰/۵۱	۰/۵۲	۰/۷۲	تعیین معیارهای شخصی	وظیفه‌مداری تجربه‌پذیری	۰/۳۳	۰/۵۰	۰/۰۰۰۵	۱۱/۳۷	۰/۷۲

نتایج رگرسیون چندگانه عوامل مدل پنج عامل بزرگ شخصیت بر ابعاد کمال گرایی

فراست و همکاران در مطالعه حاضر در شکل ۱ خلاصه شده است.

1. Stepwise

2. Adjusted R Square

شکل ۱: ترتیب رگرسیون چندگانه عوامل مدل پیچ عامل بزرگ شخصیت بر ابعاد کمالگرایی فروست و همکاران

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش بررسی امکان پیش‌بینی ابعاد کمال‌گرایی فراست و همکاران (۱۹۹۰) توسط هر یک از عوامل مدل پنج عامل بزرگ شخصیت بود. در ادامه نتایج به دست آمده بر اساس فرضیه‌های پژوهش بیان شده‌اند.

درباره فرضیه اول، همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد عامل روان‌نじوری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت ابعاد «نگرانی درباره اشتباها»، «شک درباره کیفیت عمل» و «ادراک انتقادات زیاد والدین» را پیش‌بینی می‌کند. این یافته حاکی از آن است که افرادی که در عامل روان‌نじوری نمره بیشتری می‌گیرند، احتمال بیشتری وجود دارد که اشتباها خود را شکست تلقی کنند و بر این باور باشند که بعد از شکست احترام قبلی خود را نزد دیگران از دست خواهند داد. به این دلیل، آن‌ها بیشتر نگران اشتباها احتمالی خود خواهند بود. این امکان وجود دارد که رویه افسردگی روان‌نじوری که پژوهش‌های پیشین نشان داده‌اند پیش‌بینی‌کننده مثبت بعضی از انواع کمال‌گرایی است (هیل، مک‌ایتاير و باچارچ، ۱۹۹۷)، بعضی از افراد کمال‌گرا را از طریق افکار خود-آیند منفی مستعد نگرانی بیش از حد درباره اشتباها خود کنند. خطای «استنباط اختیاری^۱» که به معنای رسیدن به نتیجه بر اساس معیارهای ناکافی است (بک^۲ و همکاران، ۱۹۷۹، به نقل از هاوتون و سالکوویس کیس^۳، ۱۳۸۰)، می‌تواند باعث شود چنین افرادی بر مبنای فقط یک اشتباه در آغاز کار نتیجه‌گیری کنند که به طور کلی در انجام دادن آن کار ناموفق خواهند بود. خطای «انتزاع انتخابی^۴» به معنای توجه صرف بر جنبه‌های منفی تجارب (بک و همکاران، ۱۹۷۹، به نقل از هاوتون و سالکوویس کیس، ۱۳۸۰) نیز ممکن است به تمرکز زیاد این افراد بر اشتباها یا ارزیابی‌های دیگران منجر شود.

به طور کلی، افرادی که در عامل روان‌نじوری نمره بالایی می‌گیرند، به ارزیابی‌های دیگران از خود توجه زیادی نشان می‌دهند. احتمالاً ترس از ارزیابی منفی دیگران و گرایش به دریافت تأیید آن‌ها عامل مشترکی است که دو بعد «نگرانی درباره اشتباها» به دلیل از دست

1. arbitrary inference

2. Beck

3. Hawton & Salkovskis

4. selective abstraction

دادن احترام دیگران و «ادراک انتقادات زیاد والدین» را توسط عامل روان‌نوجوری قابل پیش‌بینی می‌کند. به نظر می‌رسد این دو بعد از ابعاد تشکیل‌دهنده کمال‌گرایی فراست و همکاران از جهاتی همخوان با کمال‌گرایی جامعه‌مدار هستند که در آن بر نیاز به برآورده کردن معیارها و انتظارات افراد بالهمیت برای شخص به منظور به دست آوردن تأیید آن‌ها تأکید می‌شود (هویت و فلت، ۱۹۹۱b). کمال‌گرایی جامعه‌مدار با اختلالاتی عاطفی همچون اضطراب (هویت و فلت، b و ۱۹۹۱a)، سرزنش خود و ترس از ارزیابی منفی دیگران (هویت و فلت، ۱۹۹۱b) ارتباط دارد. پژوهش‌های پیشین همچنین حاکی از رابطه این نوع کمال‌گرایی با افسردگی (هیل، مک‌ایتایر و باچاراچ، ۱۹۹۷؛ هویت و فلت، ۱۹۹۱a)، نامیدی و افکار منفی (آکانر^۱ و همکاران، ۲۰۰۴) بوده‌اند. بلت (۱۹۹۵) نیز در توصیف کمال‌گرایی «روان‌نوجور» به ویژگی‌های نیاز به اجتناب از شکست، احساس نارضایتی از عملکرد خویشتن حتی زمانی که برتر از عملکرد دیگران است، احساس حقارت شدید و نیاز ارضا نشدنی به تأیید و پذیرفته شدن از جانب دیگران اشاره می‌کند که ماحصل آن عواطف منفی مزمن و احساس درماندگی است.

پیش‌بینی بعد «شک درباره کیفیت عمل» توسط عامل روان‌نوجوری نیز احتمالاً دلالت بر این دارد که خود بررسی‌های زیاد افراد روان‌نوجور و گرایش آن‌ها به اضطراب و افسردگی که با تمرکز زیاد بر نقایص همراه است، به شک بیش از حد آن‌ها درباره این موضوع متنه می‌شود که آیا تکلیف خود را به نحو کامل انجام داده‌اند یا هنوز عیب و نقصی در کار وجود دارد. در همین ارتباط هریس، پیر و ماک (۲۰۰۸) دریافته‌اند ارتباط افسردگی و کمال‌گرایی ناسازگارانه به واسطه این‌گونه نشخوارهای فکری^۲ ایجاد می‌شود. خطای «استدلال به شیوه همه یا هیچ»^۳ نیز باعث می‌شود این افراد هر نوع عمل غیرکاملی را بی‌ارزش تلقی کنند (بک و همکاران، ۱۹۷۹، به نقل از هاوتون و سالکوویس‌کیس، ۱۳۸۰). این باور نیز به نوبه خود به شک بیشتر درباره تمام و کمال انجام دادن کارها می‌انجامد.

از آنجا که در پژوهش حاضر ابعاد «نگرانی بیش از حد درباره اشتباهات»، «ادراک انتقادات

1. Smallwood & Miles

2. rumination

3. dichotomous reasoning

زياد والدين» و «شك درباره كيفيت عمل» توسط عوامل ديگر مدل پنج عامل بزرگ شخصیت پیش‌بینی پذیر نبوده‌اند یا توسط آن‌ها به طور منفی پیش‌بینی شده‌اند؛ به نظر می‌رسد این ابعاد فاقد جنبه‌های سازگارانه باشند. چنین بر می‌آید که به طور ویژه، افرادی که در دو بعد «نگرانی بیش از حد درباره اشتباهات» و «ادراك انتقادات زياد والدين» نمره زيادي می‌گيرند، به دليل ارتباط اين ابعاد با نياز مداوم به تأييد شدن از سوي ديگران، مستعد اضطراب و افسردگي باشند. در همين راستا، پژوهش‌های پيشين نشان داده‌اند «نگرانی درباره اشتباهات»، «شك درباره كيفيت عمل»، «ادراك انتقادات زياد والدين» و «ادراك انتظارات زياد والدين» ابعاد تشکيل‌دهنده عامل عمدۀ «نگرانی های ارزیابانه ناسازگار» هستند (دانکلی و همکاران، ۲۰۰۶؛ فرات و دی بارتولو، ۲۰۰۲؛ ساسارولی^۱ و همکاران، ۲۰۰۸). اين در حالی است که در پژوهش حاضر بعد «ادراك انتظارات زياد والدين» نه تنها توسط عامل روان‌نجروري پیش‌بینی پذير نبود، بلکه در تحليل عامل مرتبه دوم^۲ گويه‌های پرسش‌نامه کمال‌گرایي چندبعدی فرات همراه با ابعاد «معيارهای شخصی سطح بالا» و «ترجيح نظم و ترتيب و سازماندهی» زير مجموعه عامل مرتبه دوم سازگارانه «تلاش مثبت برای پیشرفت» قرار گرفت. اين بدان معنا است که «ادراك انتظارات زياد والدين» توسط فرزندان به خودی خود جنبه ناسازگارانه ندارد و حتى می‌تواند در کنار ابعاد «معيارهای شخصی سطح بالا» و «ترجيح نظم و ترتيب و سازماندهی» زمينه چنین کمال‌گرایي سازگارانه در آن‌ها شود. تنها در شرایطی که بين انتظارات سطح بالاي والدين و انتقادات و ارزیابي‌های منفي آن‌ها تفاوتی وجود ندارد، انتظارات سطح بالاي والدين به جنبه ناسازگارانه کمال‌گرایي فرزندان منجر می‌شود.

درباره فرضیه دوم، همان‌طور که انتظار می‌رفت عامل وظیفه‌مداری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت ابعاد «معيارهای شخصی سطح بالا» و «ترجيح نظم و ترتيب و سازماندهی» را پیش‌بینی می‌کند. نتایج پژوهش حاضر حاکی از آن است که قدرت پیش‌بینی اين عامل درباره بعد ترجيح نظم و ترتيب و سازماندهی بيشتر است. افراد وظیفه‌مدار باهدف، مصمم، سختکوش و به دنبال سطح بالاي عملکرد هستند. آن‌ها بر چند هدف متوجه شده، برای محقق کردن آن‌ها کوشش زيادي از خود نشان می‌دهند. افراد وظیفه‌مدار کارآمد، مرتب و

1. Sassaroli
2. second order factor analysis

مسئول هستند و در انجام دادن کارها نظم و دقت زیادی دارند. آن‌ها وجودان بسیار رشدیافته‌ای درباره معیارهای اخلاقی دارند، به اصول اخلاقی خود پایبند هستند و تعهدات اخلاقی خود را به طور دقیق انجام می‌دهند (کوستا و مک‌کری، ۱۹۹۲b). این ویژگی‌های شخصیت وظیفه‌دار همخوان با ابعاد «ترجیح نظم و ترتیب و سازماندهی» و «معیارهای شخصی سطح بالا» است. بعضی از محققان بیان کرده‌اند احتمالاً بعد «معیارهای شخصی سطح بالا» شکلی از کمال‌گرایی «سالم» است (پارکر^۱، ۱۹۹۷). در مروری جامع در این زمینه، استوبر و اوتو^۲ (۲۰۰۶) نتیجه‌گیری کرده‌اند تلاش کمال‌گرایانه که توسط این بعد اندازه‌گیری می‌شود، بیشتر با رفتارهای سازگارانه ارتباط دارد تا با آسیب‌شناسی روانی. شواهد مربوط به در نظر گرفتن «معیارهای شخصی سطح بالا» به عنوان کمال‌گرایی سالم از ارتباط این بعد با ویژگی‌های مثبتی همچون تمرکز بر تکلیف، عواطف و خلق مثبت، عملکرد تحصیلی و عادت‌های کاری مطلوب به دست آمده است (بیلینگ^۳ و همکاران، ۲۰۰۴؛ فراست و همکاران، ۱۹۹۰؛ استوبر، ۱۹۹۸؛ استوبر و اوتو، ۲۰۰۶).

البته، افراد وظیفه‌داری دارای «معیارهای شخصی سطح بالا» همچنین در خطر صرف وقت و انرژی بسیار زیاد در برنامه‌ها و شغل خود هستند، طوری که ممکن است برای کنار گذاشتن کار و استراحت کردن از خود انعطاف نشان ندهنند. به این دلیل، احتمالاً کمال‌گرایی سازگارانه به معنای واقعی خود درباره افرادی مصدق نداشته باشد که معیارهای سطح بالای بسیار خشک و انعطاف‌ناپذیری دارند.

در بخش بررسی ادبیات پیشین، درباره عامل بروون‌گرایی مدل پنج عامل بزرگ شخصیت این سؤال به جای خود باقی ماند که آیا عامل بروون‌گرایی قادر است ابعاد کمال‌گرایی فراست و همکاران (۱۹۹۰) را پیش‌بینی کند یا خیر؟ یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد عامل بروون‌گرایی هیچ یک از ابعاد کمال‌گرایی فراست و همکاران را پیش‌بینی نمی‌کند. یک تبیین احتمالی در این مورد می‌تواند این باشد که رویه‌های گرمی، گروه‌گرایی، پرجرأتی، فعالی، هیجان‌خواهی و گرایش به هیجانات مثبت عامل بروون‌گرایی از نظر مفهومی با ابعاد کمال‌گرایی

1. Parker
2. Stöber & Otto
3. Bieling

مورد توجه در پژوهش حاضر همپوشی ندارند و این امر احتمالاً مانع از آن می‌شود که بین برون‌گرایی و ابعاد کمال‌گرایی رابطه‌ای دیده شود.

عامل تجربه‌پذیری مدل پنج عامل بزرگ شخصیت همان طور که پیش‌بینی می‌شد بعد «تعیین معیارهای شخصی سطح بالا» را به طور مثبت پیش‌بینی می‌کند. این یافته دلالت بر آن دارد که علایق وسیع و غیرمتعارف افراد تجربه‌پذیر باعث می‌شود آن‌ها اهداف و معیارهایی فراتر از سطح معمول را برای خود تعیین کنند. نتایج مطالعه حاضر همچنین حاکی از آن است که برخلاف انتظار عامل تجربه‌پذیری بعد «ترجیح نظم و ترتیب و سازماندهی» را پیش‌بینی نمی‌کند. این یافته همسو با نتایج پژوهش‌هایی است که پیش از این درباره رابطه بین عامل تجربه‌پذیری و ابعاد انواع دیگر کمال‌گرایی انجام شده‌اند (دانکلی و همکاران، ۲۰۰۶؛ دانکلی و کایپاریسیس، ۲۰۰۸؛ کنث، ۲۰۰۷).

درباره این سؤال که آیا عامل همسازی مدل پنج عامل بزرگ شخصیت می‌تواند ابعاد کمال‌گرایی فراست و همکاران (۱۹۹۷) را پیش‌بینی کند یا خیر، نتایج پژوهش حاضر حاکی از آن بود که عامل همسازی بعد «ادراک انتقادات زیاد والدین» را به طور منفی پیش‌بینی می‌کند. به نظر می‌رسد رویه‌های پذیرش و تواضع نسبت به دیگران در این عامل باعث می‌شوند که فرد کمتر والدین خود را انتقادکننده ادراک کند. پیش از این نشان داده شده است که این رویه‌ها پیش‌بینی کننده منفی کمال‌گرایی جامعه‌مدار هستند (هیل و همکاران، ۱۹۹۷).

در مجموع، از جنبه کاربرد نظری این پژوهش کمک می‌کند تا به ابعاد کمال‌گرایی فراست و همکاران از زاویه مدل پنج عامل بزرگ شخصیت نگاه شود. گرچه لازم است پژوهش‌های تأییدی دیگری به منظور رفع محدودیت‌های پژوهش حاضر انجام شود. پژوهش حاضر نشان می‌دهد ابعاد «نگرانی درباره اشتباهات» و «شک درباره عمل» توسط عامل روان‌نگوری، بعد «تعیین معیارهای شخصی سطح بالا» توسط عوامل وظیفه‌مداری و تجربه‌پذیری و «بعد ترجیح نظم و ترتیب و سازماندهی» توسط عامل وظیفه‌مداری به طور مثبت پیش‌بینی می‌شوند. همچنین، بعد «ادراک زیاد انتقادات والدین» توسط عامل روان‌نگوری به طور مثبت و توسط عامل همسازی به طور منفی پیش‌بینی می‌شود.

از جنبه کاربرد عملی، یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن بود که کمال‌گرایان دارای نمره زیاد در ابعاد «نگرانی درباره اشتباهات»، «شک درباره عمل» و «ادراک زیاد انتقادات والدین» به

احتمال زیاد درگیر نوع ناسازگارانه کمال‌گرایی هستند. این افراد که هرگز از عملکرد خود راضی نمی‌شوند، مرتباً از جانب خود و افراد دارای اهمیت برای آن‌ها ارزیابی و انتقاد می‌شوند. آن‌ها به خصوص در صورت مواجهه مکرر با ارزیابی منفی خود یا دیگران در خطر تجربه مسائل روان‌رنجورانه قرار می‌گیرند. این در حالی است که کمال‌گرایان دارای نمره زیاد در ابعاد «تعیین معیارهای شخصی سطح بالا» و «ترجیح نظم و ترتیب و سازماندهی» احتمالاً نوع سازگارانه کمال‌گرایی را تجربه می‌کنند. این افراد وظیفه‌مدار از تلاش خود برای دست یافتن به سطح بالای عملکرد لذت می‌برند و از سلامت روانی بیشتری برخوردار هستند. در پایان پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های دیگری رابطه ابعاد کمال‌گرایی فراتر و همکاران (۱۹۹۰) و عوامل مدل پنج عامل بزرگ شخصیت را در سطح رویه‌های این عوامل مطالعه کنند.

منابع

- بریس، نیکلا؛ کمپ، ریچارد؛ سنگلار، رزمری، (۱۳۸۴). تحلیل داده‌های روانشناسی با برنامه اس پی اس اس؛ ترجمه خدیجه علی‌آبادی، ؛ سیدعلی صمدی، چاپ اول. تهران: دوران.
- شارت، محمدعلی، (۱۳۸۴). تحلیل اکتشافی رابطه کمال‌گرایی و شخصیت، دوفصلنامه مطالعات تربیتی و روانشناسی، شماره ۱۱، ص. ۹ - ۸۱
- بی‌طرف، شبم؛ شعیری، محمدرضا و حکیم جوادی، منصور، (۱۳۸۹). هراس اجتماعی، سبک‌های والدگری و کمال‌گرایی، فصلنامه روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی، شماره ۲۵، ص. ۷۵-۸۳
- محمدی، زهره و جوکار، بهرام، (۱۳۸۹). کمال‌گرایی، مشکلات هیجانی و رضایت از زندگی دانشجویان ایرانی، فصلنامه روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی، شماره ۲۳، ص. ۲۷۷ - ۲۶۹
- هاوتون، کرک و سالکوویس کیس، کلارک، (۱۳۸۰). رفتار درمانی شناختی: راهنمای کاربردی در درمان اختلالهای روانی. حبیب‌الله قاسم‌زاده، چاپ دوم. تهران: ارجمند.
- Bardone-Cone, A. M. , Wonderlich, S. A. , Frost, R. O. , Bulik, C. M. , Mitchell, J. E. , Uppala, S. & Simonich, H, (2007).** "Perfectionism and eating disorders: Current status and future directions. "*Clinical Psychology Review*, Vol. 27, pp. 384-405.
- Blankstein, K. R. & Dunkley, D. M., (2002).** "Evaluative concerns, self-critical and personal standards perfectionism: a structural equation modeling strategy. " In G. L. Flett & P. L. Hewitt (Eds), *Perfectionism: Theory, research and treatment* (pp. 285-315). Washington, DC: American Psychological Association.
- Bieling, P. J. , Israeli, A. L. & Antony, M. M,(2004).** "Is perfectionism good, bad, or both? Examining models of the perfectionism construct. " *Personality and Individual Differences*, Vol. 36, pp. 373-1385.
- Blatt, S.,(1995).** "The destructiveness of perfectionism: Implications for the treatment of depression. '*American Psychologist*, Vol. 50(12), pp. 1003-1020.
- Burns, D. D, (1980 November).** 'The perfectionist's script for self-defeat. " *Psychology Today*, Vol. 14, pp. 34-52.
- Chang, E. C.,(1998).** "Cultural differences, perfectionism and suicidal risk in college population: Does social problem solving still matter? " *Cognitive Therapy and Research*, Vol. 22, pp. 237-254.
- Chang, E. C,(2000).** "Perfectionism as a predictor of positive and negative psychological outcomes: A mediation model in younger and older adults. " *Journal of Counseling Psychology*, Vol. 47, pp. 18- 26.

- Chang, E. C, (2006).** "Conceptualization and measurement of adaptive and maladaptive aspects of performance perfectionism: Relations to personality, psychological functioning and academic achievement. " *Cognitive Therapy and Research*, Vol. 30(6), pp. 677-697.
- Chang, E. C. & Rand, k. I, (2000).** "Perfectionism as a predictor of subsequent adjustment: Evidence for a specific diathesis-stress mechanism among college students. " *Journal of Counseling Psychology*, Vol. 47, pp. 129-137.
- Costa, P. T & McCrae, R. R, (1990).** "Personality disorders and the five-factor model of personality. " *Journal of Personality Disorders*, Vol. 4(4), pp. 362-371.
- Costa, P. T. & McCrae, R. R,(1992a).** "Four ways five factors are basic. " *Personality and Individual Differences*, Vol. 13, pp. 653-665.
- Costa, P. T. & McCrae, R. R, (1992b).** "Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) and NEO Five Factor Inventory (NEO-FFI) professional manual. " Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.
- DiBartolo, P. M. , Li, C. Y. & Frost , R. O, (2008).** "How Do the Dimensions of Perfectionism Relate to Mental Health? " *Cognitive Therapy and Research*, Vol. 32(3), pp. 401-418.
- Dunkley, D. M. , Blankstein, K. R. & Flett, G. L, (1997).** "Specific cognitive-personality vulnerability styles in depression and the five factor model of personality. " *Personality & Individual Differences*, Vol. 23, pp. 1041-1053.
- Dunkley, D. M. , Blankstein, K. R. , Zuroff, D. C. , Lecce, S. & Hui, D, (2006).** "Self-Critical and Personal Standards factors of perfectionism located within the five-factor model of personality. " *Personality & Individual Differences*, Vol. 40(3), pp. 409-420.
- Dunkley, D. M. & Kyparissis, A, (2008).** "What is DAS self-critical perfectionism really measuring?
- Relations with the five-factor model of personality and depressive symptoms. " *Personality & Individual Differences*, Vol. 44(6), pp. 1295-1305.
- Dunkley, D. M. , Zuroff, D. C. & Blankstein, K. R., (2006).** "Specific perfectionism components versus self-criticism in predicting maladjustment. " *Personality & Individual Differences*, ,Vol. 40, pp. 665-675.
- Flett, G. L. & Hewitt, P. L, (2002a).** "Perfectionism and maladjustment: An overview of theoretical, definitional and treatment issues. " In G. L. Flett & P. L. Hewitt (Eds), *Perfectionism: Theory, research and treatment* (pp. 5-13). Washington, DC: American Psychological Association.
- Flett, G. L. , Hewitt, P. L. , Blankstein, K. R. , & Mosher, S. W, (1991).** "Perfectionism, self-actualization, and personal adjustment. " *Journal of Social Behavior and Personality*, Vol. 6, pp. 147-160.
- Flett, G. L. , Hewitt, P. L. & Dyck, D. G, (1989).** "Self-oriented perfectionism, neuroticism and anxiety. " *Personality and Individual Differences*, Vol. 10, pp. 731-735.
- Flett, G. L. , Russo, F. A, & Hewitt, P. A, (1994).** "Dimensions of perfectionism and constructive thinking as a coping response. " *Journal of Rational Emotive and Cognitive Behavior Therapy*, Vol. 120, pp. 163-179.

- Frost. , R. O. & DiBartolo, P. M,(2002).** "Perfectionism, anxiety and obsessive compulsive disorder. " In G. L. Flett & P. L. Hewitt (Eds), *Perfectionism: Theory, research and treatment* (pp. 341-371). Washington, DC: American Psychological Association.
- Frost, R. O. , Heimberg, R. G. , Holt, C. S. , Mattia, J. I. , & Neubauer, A. L, (1993).** "A comparison of two measures of perfectionism. " *Personality and Individual Differences*, Vol. 14, pp. 119-126.
- Frost, R. O. , Marten, P. , Lahart, C. & Rosenblate, R, (1990).** "The dimensions of perfectionism. " *Cognitive Therapy and Research*, Vol. 14(5), pp. 449-468.
- Hamachek, D. E. (1978).** "Psychodynamics of normal and neurotic perfectionism. " *Psychology*, Vol. 15(1), pp. 27-33.
- Goldberg, L. R, (1999).** "A broad-bandwidth, public-domain, personality measuring the lower-level facets of several five-factor models. " In L. Mervielts, L. J. Deary, F. De Fruty and F. Ostenderf (Eds), *Personality in Europe*, Vol. 7, (pp. 7-28). Tilburg, The Netherlands: Tilburg university press.
- Harris, P. W. , Pepper, C. M. & Maack, D. J, (2008).** "The relationship between maladaptive perfectionism and depressive symptoms: The mediating role of rumination. " *Personality & Individual Differences*, Vol. 44(1), pp. 150-160.
- Hewitt, P. L. & Flett, G. L,(1990).** "Perfectionism and depression: A multi-dimensional analysis. " *Journal of Social Behavior and Personality*, Vol. 5, pp. 423-438.
- Hewitt, P. L. & Flett, G. L, (1991a).** "Dimensions of perfectionism in unipolar depression. " *Journal of Abnormal Psychology*, Vol. 100, pp. 98-101.
- Hewitt, P. L. & Flett, G. L, (1991b).** "Perfectionism in the self and social contexts: Conceptualization, assessment, and association with psychopathology. " *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol. 60, pp. 456-470.
- Hewitt, P. L. , Flett, G. L. & Blankstein, K. R, (1991).** "Perfectionism and neuroticism in psychiatric patients and college students. " *Personality and Individual Differences*, Vol. 12(3), pp. 273-279.
- Hewitt, P. L. , Flett, G. L. & Turnbull-Donovan, W, (1992).** "Perfectionism and suicidal potential. " *British Journal of Clinical Psychology*, Vol. 31, pp. 181-190.
- Hewitt, P. L. , Newton, J. , Flett, G. L. & Callander, L, (1997).** "Perfectionism and suicidal ideation in adolescent psychiatric populations. " *Journal of Abnormal Child Psychology*, Vol. 25, pp. 95-101.
- Hill, R. W. , McIntire, K. & Bacharach, V. R,(1997).** "Perfectionism and the Big Five Factors. " *Journal of Social Behavior & Personality*, Vol. 12(1), pp. 257-270.
- Kenneth, G. R, (2007).** "Perfectionism and the Five-Factor Model of Personality. " *Assessment*, Vol. 14(4), pp. 385-398.
- McCrae, R. R. & Costa, P. T, (1987).** "Validation of a five-factor model of personality across instruments and observers, " *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol. 52, pp. 81-90.
- O'Conner, R. C. , O'Conner, D. B. , O'Conner, S. M. , Smallwood, J. & Miles, J, (2004).** "Hopelessness,

- stress and perfectionism: The moderating effects of future thinking. " *Cognitive and Emotion*, Vol. 18(8), pp. 1099-1120.
- Parker, W. D, (1997).** "An empirical typology of perfectionism in academically talented children. " *American Educational Research Journal*, Vol. 34, pp. 545-562.
- Shafran, R. & Mansell, W, (2001).** "Perfectionism and psychopathology: A review of research and treatment. " *Clinical Psychology Review*, Vol. 21, pp. 879-906.
- Sassaroli, S. , Romero Lauro, L. J. , Ruggiero, G. M. , Mauri, M. C. , Vinai, P. & Frost, R, (2008).** "Perfectionism in depressive, obsessive-compulsive disorder and eating disorders., " *Behavior Research and Therapy*, Vol. 46, pp. 757-765.
- Stöber, J, (1998).** "The Frost multidimensional perfectionism scale: More perfect with four (instead of six) dimensions. " *Personality and Individual Differences*, Vol. 24, pp. 481-491.
- Stöber, J. & Otto, K, (2006).** "Positive conceptions of perfectionism: Approaches, evidence, challenges. " *Personality and Social Psychology Review*, Vol. 10, pp. 295-319.
- Watson, D. , Clark, L. A. ,& Harkness, A. R,(1994).** "Structures of personality and their relevance to psychopathology. " *Journal of Abnormal Psychology*, Vol. 103(1), pp. 18-31.
- Zuroff, D. C, (1994).** "Depressive personality styles and five-factor model of personality. " *Journal of Personality Assessment*, Vol. 63, pp. 453-472.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی